Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

18-11165/13
16-12-2024

Сектор за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи
Одделение за соработка со локална самоуправа

Извештај
за извршен надзор на законитоста на работата од областа на животната средина на општина Могила за 2024 година

Министерството за животна средина и просторно планирање врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на министерката за животна средина и просторно планирање со бр. 18-1165/1 од 02.02.2024 година, подготви Прашалник кој беше доставен до општините дадени во Планот со цел да се изврши надзор на законитоста на работата на општините во областа на животната средина.
На ден 18.10.2024 година, Општина Могила до Министерството за животна средина и просторно планирање (Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-2113/2 од 17.03.2023 година), достави допис бр. 18-6758/1 со прилог пополнет Прашалник за надзор над законитоста на работата на општините.

Пополнетиот Прашалник во однос на спроведување на законодавството од областа на животната средина беше разгледан од страна на Комисијата и беше извршен надзор цо присутство на комисијата во општина Могила на ден 18.11.2024 при тоа се дојде до следните констатации заради увидени недостацои кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го извести министерството, и комисијата дава неколку препораки:

-Потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина, Закон за спроведување на просторниот план на Република Северна Македонија; и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде е константирано дека не се спроведуваат.

<u>По однос на обврските согласно Законот за животна средина:</u>
<u>Мерка:</u>
Потребно е да отпочнат постапки за изготвување на ЛЕАП.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за <u>одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека:</u>
-Општина Могила ја спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина, и за истите се увиде дека не води регистер на издадените елаборати.
Се увиде дека во општината, немаат писмено назначено лице за одобрување на елаборати поради немање на човечки ресуси во општината, општината елаборатите ги доставува на одобрување во МЖСПП, и поради што им е одземена надлежноста во областа на одобрување на елаборати за заштита на животната средина.

<u>Мерки:</u>
<u>Потребно е во општината да се назначи лице кој ќе ги одобрува елаборатите и истото да има писмено овластување од страна на градоначалникот.</u>

Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица" бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk

Потребно е општината да води регистер на издадените елаборати за заштита на животна средина.

Во однос на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата а врз основа на увидот е утврдено дека

-Општината во изминатиов период не спроведувала постапка за издавање на Б- интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување, исто така во општината немат назначаено одговорно лице за издавање на Б- интегрирани еколошки дозволи.

Препораки:

Потребно е општината да овласти лице кое ќе одговара на барањата за Б-ИЕД.

Потребно е сите издадени дозволи од страна на општина Могила да се достават до МЖСПП.

Издадените дозволи потребно е да се следат и за истите да се пресметуваат надоместоци за Б-ИЕД

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:

- Општината да земе активно учество во спроведување на регионалниот систем за управување со отпад.
- Општината не води Катастар за својата територија, во која че се евиндетираат создавачите на неопасен и опасен отпад согласно член 101 од ЗУО,
- Општината не ја исполнува обврската за објавување на податоци кои се однесуваат на состојбата во управување со отпад, за постигнатиот напредок, идните активности за подобрување на состојбата за управување со отпад, како и споредбени податоци з апостојната со претходната состојба з аупрвавување со отпад, согласно со член 102 од ЗУО,
- Општината не ја исполнува обврската за соработка со производителите на посебни текови на отпад, самостојно нит преку колективен постапувач, со цел поттикунвање на одделно сосбирање на отпадни производи, воспоставување на собирни центри и посебна инфраструктураза одделно собиарње, согласно член 11 од ЗПОП,
- Градоначаникот на општината не ја исполнува обврската за склучување на Договор со колективни односно постапувачи реистрирани при МЖСПП за воспоставувањена инфраструктура за одделно собирање и селектирање на посебни текови со отпад,
- Градоначаникот не доставувa̓ Извештај за постигнати цели согласно Договори склучени со колективни постапувачи за посебни текови со отпад,
- Општината на своите граѓани им го оспорува правото на пристап до јавни информации и јавно учество во донесување на одлуки во областа н аууправување со отпадот.
- Препораки:

- Општината да земе активно учество во спроведување на регионалниот систем за управување со отпад.
- Општината да отпочне со водење Катастар за својата територија, во која че се евиндетираат создавачите на неопасен и опасен отпад согласно член 101 од ЗУО,
- Укажуваме Општината да ја исполни обврска со склучување Договор со колективни постапувачи регистрирани з апосебни текови со отпад врз основа на што ќе се овоможи одделно собирање на посебни текови со отпад,

- Општината да отпочне со воспоставување систем за оставуварување на право на пристап до јавни информации и јавно учество на граганите во онесување одлуки во областа управување со отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:

- Општината согласно член 26 и 28 од ЗВ за водните тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за населените места во општина Могила за кои не се прибавени дозволи за користење на вода потребно е да се прибават, исто така и за испуштања или фрлање материи и супстанции во реципиенти за населените места во општина Могила за кои не е прибавена дозвола за испуштање огласно член 79 од ЗВ потребно е истата да се прибави.
- При издавање на Б - интегрираните еколошки дозволи потребно е да се утврди дали за дејностите и активностите на инсталацијата се издадени потребните дозволи согласно член 26, 28 и член 79 од Закон за води.
- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

Општината во прашалникот одговорила дека има донесено Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и потребно е да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајки го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Согласно член 116 да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.
- Општината има доставено Оперативен план за заштита и одбрана од поплави до Министертвото за животна средина и просторно планирање. Планот за заштита и одбрана од поплави особено треба да содржи: топографски, хидролошки, хидротехнички, демографски, стопански и други подлоги и подато́ци, граници на загрозеното подрачје, работи и мерки што се преземаат и извршуваат пред опасноста и за време на одбраната од поплави и органи надлежни за заштита и одбрана од поплави. Планот треба да се спроведува и да се превземаат предвидените мерки за заштита и одбрана од поплави и заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја.
- Општината согласно член 143 од ЗВ да изработува, доставува и објавува извештаи за активностите кои се реализирани во претходната година како и за предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица" бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

Во однос на границите на ерозивните подрачја ви укажуваме дека Советот на општината на територијата под нејзина надлежност ги определува границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија и ги утврдува мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и потребно е да се преземаат мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ. Општината исто така да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје согласно член 141 од ЗВ.

- Согласно член 131 од ЗВ во населените места кои се на територија на Општина Могила за кои не е определена ширина на крајбрежен појас на водотеците истата треба да се определи и тоа: ширината на крајбрежниот појас на водотеците ја определува советот на општините и советот на градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и на градот Скопје, по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина. Како и согласно член 132 да го уреди пристапот до крајбрежниот појас на водотеците, езерата и акумулациите за спорт, рекреација и слични активности.

- Општината за водните тела кои не се опфатени со мерните места од државната мрежа согласно член 145 став 3 од ЗВ можат да воспоставуваат локални мрежи на мерни места за мониторинг на водните тела и за да се врши мониторингот да донесат Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ, како и да доставуваат податоци од извршениот мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Во областа на просторното планирање комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:

1. Општината не ги исполнила обврските (согласно член 5 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, "Службен весник на РМ" бр.3 9/04), каде што: Заради континуирано следење на состојбите во просторот и спроведување на Просторниот план на Република Македонија, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, јавните служби, организациите, претпријатијата, установите, институциите и другите правни лица (извештајни единици) се должни да изготват Годишен Извештај за состојбите и промените во просторот, од својата област и истите да ги доставуват до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на просторното планирање, односно до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Содржината на извештаите, постапката и начинот на изготвување, како и роковите за нивно доставување, се уредени со "Правилникот за постапката, начинот на изготвување, содржината на извештаите за состојбите и промените во просторот и роковите за нивно доставување" (Службен весник на Република Македонија бр. 42/05,111/06 и 17/2010).

2. Општината исто така го нема информирано министерството кои урбанистички планови и урбанистички проекти се донесени во тековната година со дефиниран плански опфат (дали се разликува од издаденото Решение за Услови за планирање на просторот). Односно по донесување на планот донесувачот е должен да го извести органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на просторното планирање за донесувањето на

урбанистичкиот план со дефиниран опфат и за земјоделското земјиште кое со планот добило статус на градежно земјиште.

Во областа на бучавата комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:
Општина да започне со примена на законските надлежности во целост.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги дава и следните препораки:

-Комисијата дава препорака во општината пред се да се изврши измена на систематизацијата на работни места на општината. По можност да се оформи посебно одделение за животна средина и да опфаќа работни места чиј опис и попис на работни места би ги опфаќале сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина.
-Да се обезбедат повеќе вработени кои ќе работат во областа заштита на животната средина најмалку двајца вработени, при што постапките да се спроведуваат целосно и правилно.
-Комисијата дава препорака во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените во општината кои работат во делот на заштитата на животната средина особено во делот на управување со отпад и управување за квалитет на амбиентниот воздух, со цел зајакнување на капацитетите за реализација на проекти,инвестициони зафати за подобрување на општата состојба со управување на отпадот како и за квалитет на амбиентниот воздух.

За превземените активности општината да го извести министерството, Одделение за соработка со локална самоуправа во Секторот за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи во рок од **6 месеци** со писмен допис.

Скопје, 2024 година

Претседател на Комисија
за вршење надзор на законитоста на работата
на органите на општината, на градот Скопје и
на општините во градот Скопје
Тања Кироска Донски

Членови на Комисијата:

Lumni Jashari,________________
Ирена Јованоска,________________
Влатко Цветаноски,________________
Даниела Ристова,________________
Даниела Наумоска,________________
Дајана Марковска,________________

Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица" бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut
+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk